

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

The Learning Experience by Using Creative Art Activity to Promote
Development of Creativity for 3rd Kindergarten.

นัตยา ปานโพธิ์จัน ^{1*}

NattayaPanpotijan ^{1*}

nattaya0324@gmail.com*

ส่งบทความ 24 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 6 สิงหาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 8 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และ 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ ได้แก่ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 36 ชุด 2) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 36 แผน และ 3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 4 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.77/82.58 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

2) ระดับพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ หลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าเท่ากับ 0.6870 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6870 หรือคิดเป็นร้อยละ 68.70

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ , พัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส

¹ Professional Level Teacher Tessaban 2 (Bantunyong malee) School Su-ngai Kolok District Narathiwat Province

Abstract

The purpose of this study were to : 1) develop and find the effectiveness of the learning experiences management by using creative art activities set according to criteria 80/80 2) compare the development of creativity before and after the results of learning experiences management by using creative art activity sets and 3) study the effectiveness index of the results of learning experiences management by using creative arts activity sets. The sample used in this development were 3rd kindergarten, Tessaban 2 school (bantunyong malee), semester 1, academic year 2017, number of 11 people acquired by random sampling. The tools used for collecting data were 1) creative art activity set for promoting creative development in 36 sets 2) 36 learning experience plans and 3) 4 creative measurement tests. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, efficiency, effectiveness index and testing hypotheses using t-test (Dependent Samples).

The research found that;

- 1) The results of learning experiences organized by creative art activities with efficiency equal to 81.18 / 80.18 which is in accordance with the 80/80 criteria set.
- 2) The level of creative development after using creative art activities higher than before using with statistical significance at .05
- 3) Effectiveness index, learning experience management by using creative art activity set, is 0.7021, indicating that students have progressively increased 0.7021 or 70.21 percent.

Keywords : creative art activity , development of creativity

บทนำ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ระบุเป้าหมายการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยสรุปได้ว่า จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มในอนาคตสะท้อนให้เห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง สถาบันทางสังคม และปัจเจกบุคคล จำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาค โดยเฉพาะในประชาคมอาเซียน ดังนั้น ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคนเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ สิ่งที่ได้เด็กได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ในช่วง 5

ปีแรกของชีวิตจะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่

สมองของเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะเจริญเต็มตัวอย่างรวดเร็ว เด็กในวันนี้ ควรจะต้องดูแลเอาใจใส่ อบรมเลี้ยงดูให้โอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัส ทั้งห้าได้สำรวจ เล่นทดลอง แก้ปัญหา ตัดสินใจ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น โดยมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และ การเรียนรู้ของเด็กที่สามารถพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การรู้คิด (Cognition) เป็นกระบวนการทางจิต ที่ทำการเปลี่ยนข้อมูลที่ผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัส ในรูปแบบต่างๆ กระบวนการนี้ทำหน้าที่ตั้งแต่ลดข้อมูล เปลี่ยนรหัสและส่งไปเก็บไว้ในกล่องความจำ และรื้อฟื้นเรียกคืนมาได้เมื่อต้องการรับรู้ จินตนาการ แก้ปัญหา การจำ และการคิด การรู้คิดจัดได้ว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญ

ของการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ การรู้คิด เป็นสิ่งที่ช่วยให้แต่ละบุคคลควบคุมกำกับกระบวนการทางปัญญาของตนได้ จึงต้องอาศัยสมองคิด (ลักขณา สริวัฒน์, 2558) มนุษย์ใช้สมองคิดจึงถือว่าสมองเป็นแหล่งเกิดความคิด เพราะสมองจัดเป็นศูนย์กลางของความคิด โดยเฉพาะส่วนหน้าที่เรียกว่า Frontal Lobe ซึ่งมีความสำคัญมากในการคิดในการเก็บสะสมข้อมูลหรือความจำโดยมีทั้งพฤติกรรมที่เป็นการจำและการลืม หากจำอะไรไม่ได้ก็คิดอะไรไม่ได้ คิดได้แต่ลืมก็ไม่มีประโยชน์ การคิดต้องอาศัย การจำ เป็นกระบวนการสร้างสัญลักษณ์ในสมองดังนั้นถ้าจำไม่ได้ สัญลักษณ์ก็จะเกิดขึ้นด้านเหตุนี้เราจึงต้องมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา การคิด ไม่ว่าจะชนิดใด หรือลักษณะใด จำเป็นต้องมีข้อมูลเป็นตัวกระตุ้น เช่น การคิดสร้างสรรค์ ที่ จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิม (ลักขณา สริวัฒน์, 2558)

ความคิดสร้างสรรค์นับได้ว่าเป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมีคุณภาพมากกว่าความสามารถด้านอื่นๆ และเป็นปัจจัยที่จำเป็นยิ่งในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศใดก็ตามที่สามารถแสวงหา พัฒนาและดัดศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของประเทศออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากเท่าใด ซึ่งก็มีโอกาสพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้มากเท่านั้น (อารี พันธมณี, 2546) ความคิดสร้างสรรค์เข้ามามีบทบาทสำคัญเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะกับบุคคล ผลผลิต การจัดการและองค์กรเพราะพลังอำนาจแห่งความคิดสร้างสรรค์บนรากฐานแห่งจินตนาการจะชักนำโลกของเราให้ก้าวเดินสู่การค้นพบวิทยาการใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากสิ่งเดิมๆ ดังที่ในอดีต อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ กล่าวว่า Imagination is more important than knowledge การจินตนาการมีพลังแห่งการทำให้เกิดสรรพสิ่งมากกว่าความรู้เพียงอย่างเดียว (นพคุณ สุขสถาน, 2544) ทอแรนซ์ (Torrance) นักจิตวิทยาที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์มาเป็นเวลานาน โดยนำเสนอในรูปแบบการคิดแก้ปัญหาในอนาคต เขามีความเชื่อมั่นพื้นฐานว่าการศึกษามุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล่าวคือ กล่าวแสดง จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ นักเรียนจะต้องรู้จักคิดค้นวิธีนำความรู้และแสวงหาความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา ในการดำรงชีวิตด้วยตัวของตัวเอง ทอแรนซ์ (Torrance) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยการสอนฝึกฝน และฝึก

ปฏิบัติที่ถูกวิธี และเขายังเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กตั้งแต่วัยวัยได้เท่าใด ก็ยิ่งเป็นผลดีมากเท่านั้น โดยเฉพาะในช่วงวัยก่อนเรียน หรือช่วง 6 ขวบแรก ของชีวิต เป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการสูง ศักยภาพด้านการคิดกำลังพัฒนา ดังนั้นหากช่วงนี้เด็กได้รับประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เหมาะสมและต่อเนื่องกันเป็นลำดับ ก็นับเป็นการเริ่มต้นที่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เด็ก (อารี พันธมณี, 2546)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้หลายด้าน เพราะธรรมชาติของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดและจินตนาการอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้ริเริ่ม มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม เมื่อเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กัน โดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาคด้วยตนเอง โดยครูสามารถจัดกิจกรรมได้ทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว อาจมีการกำหนดเงื่อนไขเพื่อนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยมีครูคอยเป็นผู้กำกับดูแล กระตุ้นให้แรงเสริม ดังนั้นการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งการเรียนรู้เหล่านี้ของเด็กจะพัฒนาให้เด็กดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมให้เด็กได้เข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความคิดอิสระ รู้จักที่จะให้การช่วยเหลือ การแบ่งปัน ความร่วมมือ และเรียนรู้ที่จะคิดและตัดสินใจ โดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จึงมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยอย่างยิ่ง

จากเหตุผลดังกล่าวผู้รายงานสนใจในการศึกษาพัฒนาทักษะทางศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งใช้ชุดกิจกรรมที่ผู้รายงานสร้างขึ้นโดย มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโดยฝึกการปฏิบัติงานศิลปะจำนวน 36 ชุด ให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้ คิดริเริ่ม คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น และคิดละเอียดลออ ที่เด็กสามารถเรียนรู้ฝึกฝนเด็กสามารถใช้แนวคิดในการแก้ปัญหาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ กล่าวตัดสินใจ ซึ่งจะประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุขในสังคม โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้านตามแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง

พ.ศ.2560-2564 โดยการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้การพัฒนาทักษะ กล่อมเกลาร่างคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ใฝ่รู้มีความรู้มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

วัตถุประสงค์ของการพัฒนา

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิภาพของผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สมมติฐานในการพัฒนา

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีระดับพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์หลังการใช้ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการพัฒนา คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คน และเด็กชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน รวม 53 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
2. ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน

ร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง นวัตกรรมที่สร้างขึ้น โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ ในการจัดการกิจกรรมตามความสนใจโดยเด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และสนุกสนานขณะปฏิบัติกิจกรรม มีจำนวน 36 ชุด ได้แก่

- ชุดที่ 1 วาดภาพด้วยนิ้วมือ
- ชุดที่ 2 พับกระดาษรูปกล้วย
- ชุดที่ 3 สลัดสีน้ำผัก
- ชุดที่ 4 พิมพ์ภาพด้วยใบไม้
- ชุดที่ 5 ระบายสีด้วยสีเทียน
- ชุดที่ 6 เปลือกไข่แฟนซี
- ชุดที่ 7 ฉีกปะกระดาษ
- ชุดที่ 8 เป่าสีสร้างภาพ
- ชุดที่ 9 โม่บายปีโป้
- ชุดที่ 10 วาดภาพตามจินตนาการ
- ชุดที่ 11 ดัดสีแสนสนุก
- ชุดที่ 12 สร้อยคอดอกไม้
- ชุดที่ 13 ลอกลายใบไม้
- ชุดที่ 14 ระบายมะพร้าว
- ชุดที่ 15 พิมพ์ภาพด้วยก้านผักบุ้ง
- ชุดที่ 16 ปะติดภาพด้วยเมล็ดถั่ว
- ชุดที่ 17 พับกระดาษรูปปู
- ชุดที่ 18 สนุกกับเศษผ้า
- ชุดที่ 19 หยอดสีด้วยสำลี
- ชุดที่ 20 กระทงกระดาษ
- ชุดที่ 21 ปั้นแบ่งพาเพลิน
- ชุดที่ 22 ฉีกปะภาพด้วยใบไม้แห้ง
- ชุดที่ 23 กล้องถังขยะ
- ชุดที่ 24 พิมพ์ภาพด้วยดอกดาวเรือง
- ชุดที่ 25 ระบายสีด้วยสีน้ำ
- ชุดที่ 26 ตัดปะกระดาษนิตยสาร
- ชุดที่ 27 ก้อนหินน่ารัก
- ชุดที่ 28 วาดภาพด้วยเปลือกผลไม้
- ชุดที่ 29 ไม้ไอศกรีมหรรษา
- ชุดที่ 30 เป่าสีจากน้ำใบบัวบก
- ชุดที่ 31 ปะติดภาพด้วยใบตอง
- ชุดที่ 32 ระบายสีด้วยน้ำมะเขือเทศ
- ชุดที่ 33 พิมพ์ภาพด้วยดอกหญ้า
- ชุดที่ 34 พับกางเกงแล้ววาดต่อเติม

ชุดที่ 35 ขยี้หนังสือพิมพ์

ชุดที่ 36 ประดิษฐ์ดอกไม้จากถุงขนม

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวของศิลปะสร้างสรรค์ วิธีการต่างๆ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ฝึกหรือให้สมองได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มาประกอบกิจกรรมมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมความพร้อม โดยให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ร้องเพลงประกอบท่าทางอย่างสนุกสนานเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่การเรียนรู้

3.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ทำกิจกรรมต่างๆ แนะนำอุปกรณ์และวิธีใช้ที่ถูกต้องพร้อมกับให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและนำออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนโดยครูจะเขียนบันทึกคำพูดของเด็กลงในผลงานเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สาระสำคัญ

3.3 ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงการทำกิจกรรมต่างๆ และครูประเมินพฤติกรรมเด็กพร้อมกับบันทึกลงในแบบสังเกต และบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

4. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ระหว่างการทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว (E_1/E_2)

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของระดับพัฒนาการเฉลี่ยของเด็กทุกคนจากการสังเกตระหว่าง การใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ที่ได้ระดับพัฒนาการคิดเป็นร้อยละ 80 (E_1)

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของระดับพัฒนาการเฉลี่ยของเด็กทุกคนจากการสังเกตหลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ที่ได้ระดับพัฒนาการคิดเป็นร้อยละ 80 (E_2)

5. การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานความรู้ จินตนาการและประสบการณ์ของเด็กจากการทำกิจกรรม

ศิลปะสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกความคิดสร้างสรรค์ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

5.1 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง เป็นความสามารถการคิดแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์ไม่ซ้ำกับความคิดของคนอื่นและแตกต่างจากความคิดธรรมดาทั่วไป อาจเป็นการนำเอาความคิดเก่า มาปรับปรุงผสมผสานจนเกิดเป็นสิ่งใหม่

5.2 ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

5.2.1 ความคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่ว

5.2.2 ความคิดคล่องแคล่วทางด้านการโยงสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

5.2.3 ความคล่องแคล่วทางด้านการแสดงออก (Expression Fluency) เป็นความสามารถ ในการใช้สีหรือประโยค กล่าวคือ สามารถที่จะนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

5.2.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดค้นสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด เช่น ใช้คิดหาประโยชน์ของก้อนอิฐให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดซึ่งอาจเป็น 5 นาที หรือ 10 นาที

5.3 ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของการคิดแบ่งออกเป็น

5.3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดได้หลายทางอย่างอิสระ ตัวอย่างของคนที่มีความคิดยืดหยุ่นในด้านนี้จะคิดว่าประโยชน์ของหนังสือพิมพ์มีอะไรบ้าง ความคิดของผู้ที่ยืดหยุ่นสามารถจัดกลุ่มได้หลายทิศทางหรือหลายด้าน เช่น เพื่อรู้ข่าวสารเพื่อโฆษณาสินค้า เพื่อธุรกิจ ฯลฯ ในขณะที่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้เพียงทิศทางเดียว คือ เพื่อรู้ข่าวสารเท่านั้น

5.3.2 ความคิดยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการดัดแปลงความรู้ หรือประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์หลายๆ ด้าน ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา ผู้ที่มีความ

ยึดหยุ่นจะคิดดัดแปลงได้ไม่ซ้ำกัน

5.4 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง การคิดที่เกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ของชิ้นงาน ศิลปะสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น อาจเป็นการเพิ่มเติมเสริมแต่ง ความคิดครั้งแรกทำให้ผลงานมีความแปลกใหม่ และประสบความสำเร็จ สมบูรณ์มากขึ้น

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 36 แผนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.90 และ S.D. เท่ากับ 0.29
2. ชุดกิจกรรมศิลปะ จำนวน 36 ชุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) คุณภาพ เท่ากับ 4.21 และ S.D. เท่ากับ 0.55
3. แบบประเมินพัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 4 ชุด มีค่าความสอดคล้อง(IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 (E_1/E_2)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ	4818	4036	366.91	3.19	83.77
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์	792	654	59.45	2.66	82.58
ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ (E_1/E_2) = 83.77/82.58					

จากตาราง 1 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.77 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 82.58 ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.77/82.58 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ก่อนการดำเนินการทดลองผู้รายงานได้ทำความเข้าใจกับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้รายงานเป็นครูปฐมวัยรับผิดชอบดูแล โดยทำความเข้าใจในการทำกิจกรรมก่อน ระหว่าง และหลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
2. ขึ้นก่อนการทดลอง ผู้รายงานได้นำแบบประเมินพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยให้เด็กทำชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 36 ชุด สังเกตและประเมินพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3
3. ขึ้นดำเนินการทดลอง ผู้รายงานได้นำชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 36 ชุด และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 36 แผน
4. ขึ้นดำเนินการประเมินพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์หลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหมิงมะลิ)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 2 การทดสอบไค้่งปกติคะแนนจากการประเมินพัฒนาการทางด้านการสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
sumpost	.125	10	.038	.875	10	.138
sumpre	.128	10	.047	.854	10	.083

a. Lilliefors Significance Correction

* This is lower bound of the true significance

จากตาราง 2 พัฒนาการทางด้านการสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนการทดลองมีค่า Sig. of Shapiro-Wilk เท่ากับ .083 มากกว่า .05 แสดงข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ส่วนพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังทดลอง มีค่า Sig. of Shapiro-Wilk เท่ากับ .138 มากกว่า .05 แสดงข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ดังนั้นผู้รายงานจึงเลือกใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ค่า t-test ได้

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยภาพรวม

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	N	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	72	31.91	3.18	11	19.908	0.00*
หลังเรียน		59.45	2.66			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า การพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 31.91 คะแนน และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย 59.45 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนพบว่า คะแนนหลังเรียนสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

พัฒนาการทางด้านการคิด สร้างสรรค์	จำนวน นักเรียน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
1. ด้านความคิดคล่องแคล่ว	11	4.09	1.04	34.09	9.91	0.94	82.58
2. ด้านความคิด		7.64	1.57	42.42	15.09	1.81	83.84
3. ด้านความคิดละเอียดลออ		12.55	1.92	52.27	19.91	1.38	82.95
4. ด้านความคิดยืดหยุ่น		7.64	2.20	42.42	14.55	1.13	80.81
รวมเฉลี่ย		31.91	3.18	44.32	59.45	2.66	82.58
ผลรวมคะแนนจากทดสอบ		351			654		

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ เท่ากับ 0.6870

จากตาราง 4 พบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน ทั้งโดยภาพรวมและทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความคิดคล่องแคล่ว มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 4.09 คิดเป็นร้อยละ 34.09 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 9.91 คิดเป็นร้อยละ 82.58 ด้านความคิด ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.64 คิดเป็นร้อยละ 42.42 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 15.09 คิดเป็นร้อยละ 83.84 ด้านความคิดละเอียดลออ ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.55 คิดเป็นร้อยละ 52.27 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 19.91 คิดเป็นร้อยละ 82.95 และด้านความคิดยืดหยุ่น ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.64 คิดเป็นร้อยละ 42.42 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 14.55 คิดเป็นร้อยละ 80.81 และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เท่ากับ 0.6870 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางด้านการคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.70

อภิปรายผล

1. ผลการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.77/82.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากผู้รายงานได้ศึกษาค้นคว้าหาแนวคิดและแนวทางการสร้าง ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ซึ่งชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น มีด้วยกัน 36 ชุด รวมทั้งได้มีการปรึกษาและขอคำแนะนำ

จากผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องได้ทำการปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มต่างๆ ดังที่กล่าวในบทที่ 3 ทำให้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จากการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสาลิ สัมพันธ์รัตน์ (2555) ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุด

กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการแสดงว่าชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.70/88.4141 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิษมาศ แอบพล (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.82/88.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นอกจากนั้นหทัยรัตน์ สงสม (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านตลาดเก่า) การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กผลการวิจัยพบว่าชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านตลาดเก่า) เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 กล่าวคือ ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก มีประสิทธิภาพ 91.53/93.71 และนาญิยะห์ มาหามะ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า 1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมสร้างสรรค์วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.03/80.95 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิทยา แสนพรหม (2560) ได้ศึกษารายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด 80/80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล

ปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.68/88.41 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ใช้เกมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 61.33 และ 64.00 ตามลำดับ เมื่อทดสอบ 2. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีระดับพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ หลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสาลิ สัมพันธ์รัตน์ (2555) ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการก่อนเรียนและหลังเรียน สรุปผลพบว่าผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 ระหว่างก่อนกับหลังการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นเดียวกับหทัยรัตน์ สงสม (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านตลาดเก่า) การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กมีการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กแตกต่างจากก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับปิยวรรณ อภิรัตน์รุ่งโรจน์ (2555) ได้ศึกษาการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนายท้าวพัฒนาการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ด้วยกิจกรรมศิลปะศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนายท้าวพัฒนาการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ด้วยกิจกรรมศิลปะศึกษา ผลการศึกษาพบว่า มีคะแนนความ

คิดสร้างสรรค์โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 22.4 และหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะศึกษา มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 49.72 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับวิชมาศ แอบพล (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 และ และวาทีณี บรรจง (2557) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6870 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมปอง ราศี (2555) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังกวางผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านวังกวางที่พัฒนาขึ้นในแต่ละกิจกรรมมี 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นผ่อนคลาย 2) ขั้นกระตุ้นการเรียนรู้ 3) ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ 4) ขั้นเรียนรู้ 5) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) ขั้นสรุปการเรียนรู้ มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.74 สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ วาวงศ์มูล (2553) ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลแผนการจัดประสบการณ์ การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เท่ากับ 0.66 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา แสสนพรม (2560) ได้ศึกษารายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้น

อนุบาลปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 0.7943 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 79.43

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 ควรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 และควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

1.2 จากการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน และมีความสนใจ ตั้งใจทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ดังนั้น ครูควรนำชุดกิจกรรมมีเนื้อหาที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีสีสันสวยงาม และไม่ซับซ้อนมากนัก มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

1.3 บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมมีผลต่อการรับรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ครูจะต้องมีความเป็นกันเองกับเด็ก คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ จัดสถานที่ให้พื้นที่เพียงพอ เตรียมอุปกรณ์ให้ครบถ้วนซึ่งจะทำให้การจัดกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในระดับชั้นอื่นๆ ให้ความต่อเนื่องตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระ

2.2 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมศิลปะ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานศิลปะให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมที่แปลกใหม่ตามความคิดและจินตนาการสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

- ธิษมาศ แอบพล. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. [ออนไลน์] เข้าถึงจาก http://www.anuban.ac.th/?page_id=52 เมื่อ 22 สิงหาคม 2562
- นพคุณ สุขสถาน. (2544). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- นาญะยาณ์ มาหามะ. (2557). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น โรงเรียนบ้านมะนังกาหยี่. จังหวัดนราธิวาส.
- นิตยา แสนพรหม. (2560). รายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3. โรงเรียนบ้านทะเลสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. ม.ป.ท.
- ปิยวรรณ อภินันท์รุ่งโรจน์. (2555). การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก.
- พัชรินทร์ วาวงศ์มูล. (2553). การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. สารนิพนธ์ กศ.ม. , มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2558). การรู้คิด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- วาทีณี บรรจง. (2556). ผลการจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก อนุบาล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมปอง ราศี. (2558). การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังขวาง. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ 5 (ฉบับพิเศษ) กรกฎาคม 58-64
- สาธิต สัมพันธ์รัตน์. (2555). รายงานผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ สิบสอง พ.ศ. 2560-2565. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- หทัยรัตน์ สงสม. (2556). ผลการใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านตลาดเก่า) อำเภอเมืองจังหวัดยะลา. ยะลา : ม.ป.ท.
- อารี พันธมณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไยไหมศรีเอทีพี กรุ๊ป